

1925-1970

A központi programmá nyilvánított közúti jármű-gyártás komplex fejlesztésének végrehajtása a célkitűzések szerint teljesül. A budapesti és vidéki közötti személyniszállítási növekvő igényei, valamint az export-kötelezettségek változatlanul nehéz és felelősségteljes feladatok elé állítják a program teljesítésében részt vevő vállalatokat. A múlt évben a vasasszakszervezet szervezésében 13 nagyvállalat szocialista szerződést kötött a tervszerűbb, jobb együttműködésre, a kooperációs akadályok gyors elhárítására.

A szerződést aláíró vállalatok egyike a Kismotor- és Gépgyár, ahol a közel fél milliárdos éves termelési tervből (a hagyományos motor- és gépcsoportgyártás mellett) a motor- és légfékszerelvényekből, valamint járműkarosszéria felszerelési cikkek-ből előállított gyártmányok részaránya – melyek e programmal kapcsolatosak – jelenleg 77 százalékot képvisel.

Érdeemes megismerkedni a vállalat történetével és a közúti járműprogram megvalósításában betöltött szerepével.

A Kismotor- és Gépgyár abból a kis gépjármű műhelyből fejlődött ki, melyet Csonka János, a magyar autós és motorgyártás nagy úttörője, a polasztó társfelfalálója 1925-ben alapított. Az első években autók és az autók alkatrészainek javítására, majd motorok és különböző rendeltetésű gépcsoportok gyártására került sor. A műhelyből gyár lett, amely 1939-ben családi részvénytársasággá alakult át. A gyár gyors ütemű fejlődésére jellemző, hogy 1941-ben az újonnan épített korszerű telephelyre, a Fehérvári útra költözhetett át, és 1944-ben már 980 fő volt az alkalmazott dolgozók átlagléttszáma.

A „Csonka Gépgyár” 1948-ban, az államosítás után vette fel az azóta már ismertté lett Kismotor- és Gépgyár nevet. Ezzel az 1963. évi ipari átszervezésnél a hozzá csatolt vállalatok névadója lett.

A vállalat szervezeti egységei:
Vállalati központ:

- Bp. XI., Fehérvári út 44.
- 1. sz. Gyár Bp. XI., Fehérvári út 44.
- 2. sz. Gyár Bp. IV., Ságvári E. u. 14.
- 3. sz. Gyáregység Mezőkövesd
- 4. sz. Gyáregység
Bp. XIII., Frangepán u. 30/32.
- 5. sz. Gyár Baja

A Kismotor- és Gépgyár kezdettől fogva a magyar kismotorgyártás bázisaként fejlődött. 1964-től, a közúti járműprogram megvalósításában kapott feladatai révén, profílija kibővült, létszáma és termelési értéke megháromszorozódott.

Az elmúlt évek folyamán új gyártelepek épültek fel, régi üzemrészek rekonstrukciói valósultak meg, új és korszerűbb technológiai folyamatok kerültek bevezetésre. Jelentős mértékben korszerűsödtek és bővültek a szociális és kulturális létesítmények.

A vállalat főbb termékportjai:

- Ottó- és Diesel-rendszerű motorok és ezekkel a motorokkal szerelt gépcsoportok,
- motorszerelvények
- légsűrítők és légfékszerelvények
- járműkarosszéria-felszerelési cikkek

A Kismotor- és Gépgyár megrendelői közé tartoznak a legnagyobb hazai, járművek gyártásával foglalkozó vállalatok: a győri Magyar Vagon- és Gépgyár, az IKARUS Karosszéria- és Járműgyár, a Csepel Autógyár, a Vörös Csillag Traktorgyár.

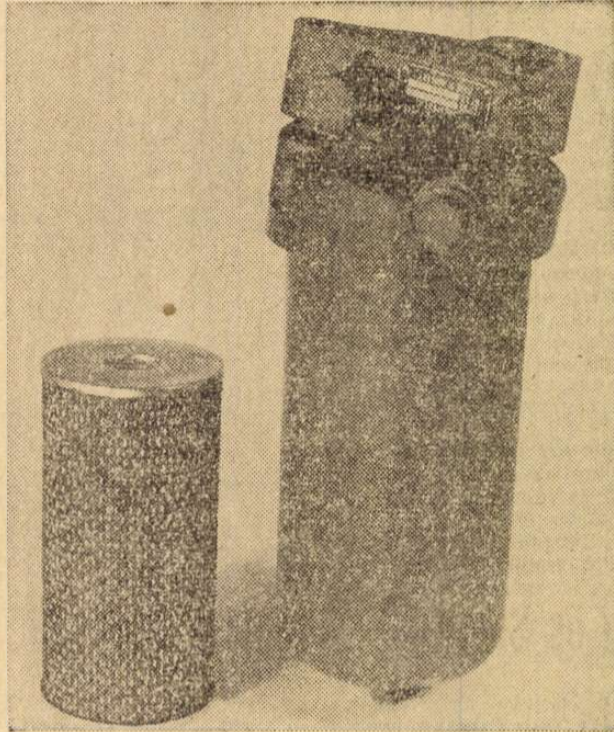
Ismerkedjünk meg részletesebben a gyár termékeivel:

A Kismotor- és Gépgyár szerepe a közúti járműprogram megvalósításában

Motorszerelvény-gyártás

A vállalat által gyártott motorszerelvények a közúti és a vasúti járműprogram Diesel-motorjaihoz készülnek, de a stabil géptelepek igényeit is kielégítik. Feladatuk a belsőégésű motorok levegőellátása, a tüzelőanyag-szűrési, kenőolaj-szűrési és -hűtési igények kielégítése – vasúti Diesel-motor vonatkozásban pedig tüzelőanyag-befecskendezés, adagolás és fordulatszám-szabályozás.

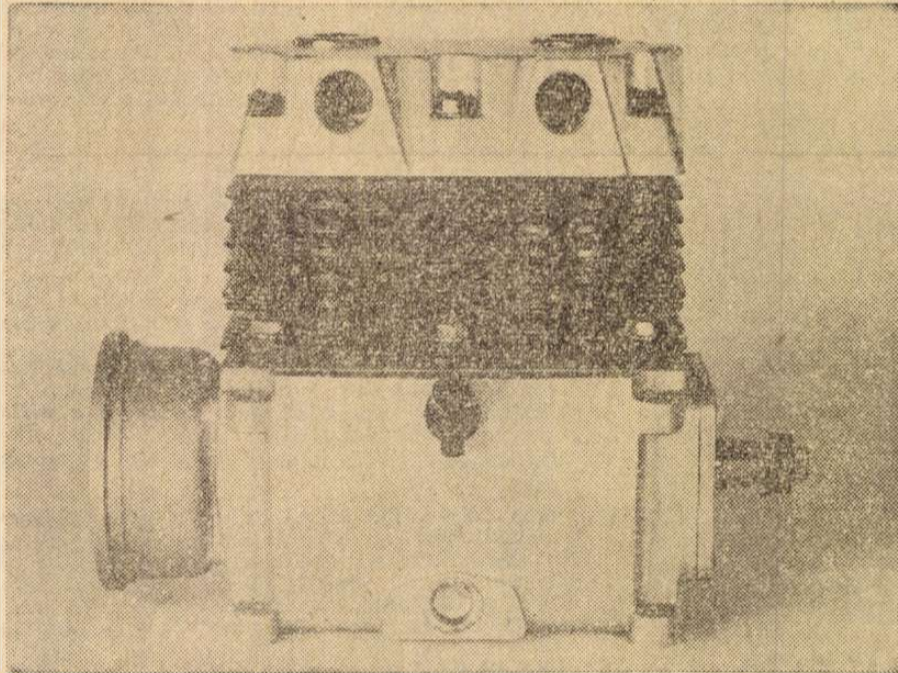
A korszerűbb motorszerelvény-ellátás érdekében a győri Magyar Vagon- és Gépgyár által, a MAN licenc alapján gyártandó 180 LE-s jármű Diesel-motorhoz melléklencsként – a vállalat megvásárolta a Mann und Hummel és a Längger und Reich (NSZK) cégektől a kenőolaj-szűrő és a kenőolajhűtő gyártási jogát. A világszínvonalon álló termékek mellett a hazai autógyár

Nagyteljesítményű kenőolaj-szűrő MAN-motorokhoz

igényeinek kielégítését szolgálja a saját fejlesztésű ket-tős üzemanyagszűrő-család, amely minden tekintetben egyenértékű a szűrőgyártó világcégek termékeivel.

Légsűrítők és légfékszerelvények gyártása

TK-200 jelű légsűrítő

Az elmúlt 20 év folyamán a gépjárműipar nagyarányú fejlesztése a fékrendszerek folyamatos korszerűsítését is megkövetelte. A Kismotor- és Gépgyárnak 1963-tól folyamatosan olyan légfékszerelvények gyártását adták át, amelyek már sok tekintetben nem feleltek meg az előírt követelményeknek. Ezért az átvétellel egy időben nagyarányú fejlesztési program kezdődött – kutató és fejlesztő intézetek bevonásával – korszerű légsűrítők és légfékszerelvények előállítására.

A vállalat által gyártott légsűrítők és erőátviteli szerelvények a közúti nehézgépjárművek: autóbuszok, teherszállító járművek, traktorok és mindezek pótkocsijai (vontatmányai) légfék- illetve sűrített levegő-rendszerének kiszolgálására készülnek.

A gyártmányok az előírt élet- és vagyonszabványok követelményeket megfelelően kielégítik. A közúti közlekedésnek és szállításnak a technikai haladással párhuzamosan növekvő sebességi és teherszállítási követelményei azonban megkövetelik a fékerő állandó fokozását, a reakcióidő rövidítését,

a fékezés fokozott biztonságát. Ezeket a fokozott követel-

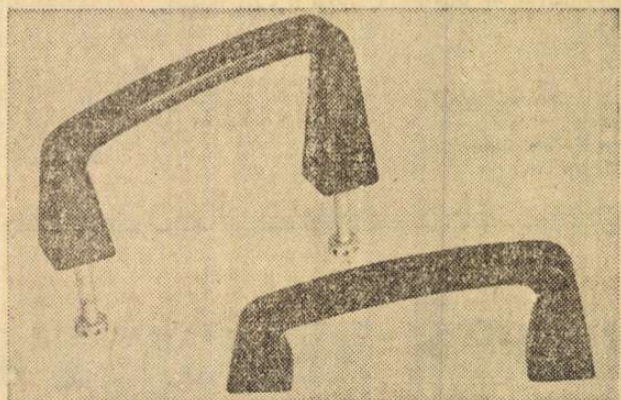
ményeket a fejlesztési munkában és a gyártás során egyaránt biztosítani kell.

Járműkarosszéria-felszerelési cikkek gyártása

A vállalat termékei közül a járműkarosszéria felszerelési cikkek készülnek a legszélesebb választékban. Ezek között a vállalat elsősorban a járművek utas-, lakó-, ill. irányítótéri részére, a kultúrált utazás igényeit kielégítő, könnyűfém alaptermék-ből, vagy azok műanyag-kombinációival és minőségi

felületcsinózással készült termékeket gyártja:

- ajtó- és ablakkereteket
- ablakfelszereléseket és szerelvényeket
- csomagtartókat és konzolokat
- fogasokat (ruha- és ká-laphorgokat)
- fogantyúkat
- járműipari hamutartókat, hulladékgyűjtőket és tartódobozokat

Öntött alumínium húzó-toló fogantyúpár műanyagbevonattal

– valamint más szerelvényeket.

A fejlesztési programban a termékek korszerűsítése mellett a felesleges típusváltozatok megszüntetése is szerepel.

A gyár vezetői állandóan feladatuknak tartják termékeik korszerűsítését, fejlesztését. Ennek a célkitűzésnek a megismerésére foglalkozunk össze a legfontosabb gyártmányfejlesztési feladatokkal.

A Kismotor- és Gépgyár a gyártmányfejlesztési eredményeit aránylag kis létszámú fejlesztő és kísérlet-kutatással foglalkozó apparátussal éri el. Fejlesztési programjával így is felkészült arra, hogy a negyedik ötéves

L-15 jelű fagymentesítő szivattyú

terv népgazdasági igényeiből reá hátruló kötelezettségeit ne csak mennyiségileg, hanem a kívánt színvonalon és minőségben is teljesítse.

A fejlesztési feladatok mellett biztosítani kell a minőség színvonalának emelését is. Ez sok vonatkozásban nemcsak vállalati probléma. Elégé közismertek a hazai vonatkozású anyagproblémák, amelyek jelenleg még nagy kihatással vannak a termékek gyártás utáni minőségére.

Legfontosabb gyártmányfejlesztési feladatok:

- a motorszerelvények teljesítményének növelése és a választék bővítése,
- az egy- és többkörös, az egy- és kétvezetékes, nyomólevegős fékrendszerekbe tartozó korszerű szerelvények, illetve fékrendszerek kifejlesztése,
- a nagy sorozatgyártásra alkalmas és korszerű felületkikészítéssel gyártható járműkarosszéria felszerelési cikkek biztosítása.

A fejlesztési feladatok kasága miatt és az erre fordítható idő rövidítése érdekében a gazdasági számítások is indokolták teszik, hogy a vállalat az egyes termékek kifejlesztése helyett a licenc-vásárlást válassza.

A gyártmányfejlesztés minél magasabb színvonalának biztosítását nemcsak a hazai szükségletek, hanem a mindjobban szélesedő nemzetközi kapcsolatokban és egyezményekben meghatározott igények kielégítése is indokolja.

A Kismotor- és Gépgyár korszerű termékek gyártásával biztosítja, hogy a járműveiket gyártó vállalatok a nagyfontosságú közúti járműprogram megvalósításában járműveikkel itthon és külföldön egyaránt sikert arassanak.